

Hble. Sra. Teresa Jordà i Roura
Consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural
Gran Via de les Corts Catalanes, 612-614
08007 Barcelona

Barcelona, 7 de febrer de 2022

Honorable consellera,

En el marc de la consulta oberta sobre l'Agenda Rural de Catalunya, des de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) us fem arribar uns comentaris amb l'objectiu d'ajudar a prioritzar i seleccionar aquells aspectes que considerem clau per fer front a la problemàtica de l'entorn rural.

Hem evitat proposar noves actuacions, vist el gran nombre de ja proposades, i indiquem unes línies generals d'actuació que ajudin a definir les prioritats.

A tall d'exemple, hem seleccionat algunes de les actuacions proposades actualment que, a criteri nostre, s'ajusten millor a les orientacions que hauria de tenir una proposta de desenvolupament per a les àrees rurals catalanes.

Principis generals per a les actuacions

- Prioritzar les actuacions dirigides a potenciar la diversificació econòmica de les zones rurals a partir de l'aprofitament del potencial de desenvolupament endogen d'aquestes, i de la seva qualitat de vida, a fi i efecte de permetre la generació d'inversions, activitats productives i ocupació al món rural. Evitar, en conseqüència, totes les accions que es limiten a un tractament merament assistencial.
- Concentrar l'acció en un nombre limitat d'actuacions acompanyades d'una dotació pressupostària adient i amb capacitat de generar efectes tractors significatius sobre els territoris.
- Enfortir el teixit institucional —organismes, plataformes i xarxes— ja existents, i que siguin realment útils al món rural i potenciar el seu paper per mitjà d'una major dotació pressupostària i una ampliació de les seves competències. Evitar la creació de noves institucions i la dispersió d'organismes, plataformes i xarxes que comporten duplicitats i buiden de contingut les existents.
- Evitar la formulació de nous plans i programes si no es disposa d'un marc pressupostari addicional que en permeti la implementació.
- Afavorir un marc legislatiu i administratiu que faciliti l'activitat econòmica i permeti la innovació en el món rural, i canviar els elements que no s'adaptin als trets característics de les zones de baixa densitat poblacional.
- Avançar cap a noves formes de governança en el món rural, i potenciar models participatius com els experimentats en el programa Leader.

Actuacions a prioritzar concentrant-hi els recursos:

1.- Enfortir el teixit institucional existent potenciant i ampliant les competències d'agències i associacions existents i evitant crear-ne de noves

En aquest sentit anirien les mesures següents :

- Mesura 186. Reforçar els Grups d'Acció Local (GAL) i els seus projectes per a joves, com per exemple l'Odisseu (retorn del talent) i garantia juvenil. Fomentar l'intercanvi de talent amb interessos comuns de manera transversal arreu del territori català rural. Fomentar els Erasmus rurals.
- Mesura 820. Incrementar la dotació pressupostària dels ajuts Leader

2.- Afavorir la diversificació del teixit productiu, impulsar l'activitat econòmica i els llocs de treball i evitar actuacions assistencials

En aquesta línia poden anar les mesures seleccionades següents:

- 190. Fomentar polítiques de dinamització econòmica per a l'emprenedoria juvenil, el relleu empresarial i la primera instal·lació rural amb accions com: Re empresa rural, optimitzar els canals de difusió d'oferta i demanda d'activitat econòmica i d'implantació de «projecte de vida», fomentar l'emprenedoria juvenil des d'una òptica cooperativista, màrqueting territorial orientat a la captació, etcètera.
- 191. Garantir l'acompanyament i ajuts econòmics per a la creació d'empreses liderades per joves, tot prioritzant els municipis menys poblats. Promoure que en els ajuts de garantia juvenil de la Generalitat es reservi una part del pressupost a projectes d'emprenedoria juvenil en el món rural.
- 754. Fomentar la indústria sostenible localitzada (teixit sostenible, construcció sostenible, cosmètica sostenible, etc.). Recuperar el teixit industrial del món rural amb una òptica innovadora en el nou marc de la bioeconomia.
- 734. Diversificar i desestacionalitzar l'economia de les zones rurals: fugir del monocultiu turístic i complementar-ho amb el sector agroalimentari i també amb feines que es poden fer a distància de la ciutat (informàtica, disseny, artesania, etc.).
- 832. Promoure programes amb dotació econòmica i continuïtat suficient, per facilitar la innovació a l'àmbit rural que permeti diversificar les activitats empresarials més enllà del sector agrari.
- 831. Fomentar programes d'acceleració d'empreses i projectes emprenedors, fomentar projectes d'innovació oberta i col·laborativa. Disposar de finançament per crear una incubadora d'empreses que permeti atraure talent. Promoure viviers d'empreses emergents (*start-up*) rurals i d'emprenedoria.

3. Prioritzar mesures i concentrar la despesa financera en una selecció de poques mesures.

Destacariem quatre àmbits d'actuació:

- Mesures dirigides a afavorir la diversificació del teixit productiu esmentades en l'apartat anterior.

- Mesures encaminades a facilitar la transició energètica de manera comunitària

- 751. Impulsar projectes pilot amb noves oportunitats industrials (*per exemple, hidrogen verd o energia descentralitzada*).

- 735. Diversificar l'economia de les zones rurals a partir de les noves economies, com l'economia Silver, l'economia creativa, l'economia circular, l'economia verda i l'economia digital, entre d'altres.
- 832. Promoure programes amb dotació econòmica i continuïtat suficient, per facilitar la innovació en l'àmbit rural que permeti diversificar les activitats empresarials més enllà del sector agrari.

- Mesures per a millorar les tecnologies de la comunicació i facilitar-ne la utilització

- 723. Promoure el teletreball com a oportunitat per fixar població al territori rural. Potenciar la digitalització i la mobilitat sostenible són clau perquè el teletreball es pugui oferir com una oportunitat real als territoris rurals. Fer una campanya de teletreball per atraure neorurals a través de vendre la millor qualitat de vida.
- 833. Crear línies d'ajuts per al foment de la innovació dirigits a microempreses, com els cupons d'innovació (ARCA i/o ACCIÓ però oberts a tots els sectors econòmics. Ajuts que es destinin al disseny de la innovació, però també a la seva implementació (inversió).
- 834. Desenvolupar projectes per ajudar a la digitalització de les empreses de l'àmbit rural: formació i recursos per a consultoria i implantació.

- Experimentació de nous models de subministrament de serveis en àmbits de baixa densitat de població i de nous models residencials (cohabitatge o co-housing)

- 833. Crear línies d'ajuts per al foment de la innovació dirigits a microempreses, com els cupons d'innovació (ARCA i/o ACCIÓ, però oberts a tots els sectors econòmics. Ajuts que es destinin al disseny de la innovació, però també a la seva implementació (inversió).
- 755. Mantenir i assegurar l'accés als serveis essencials de dinamització econòmica als municipis rurals. Millorar la cartera de serveis de dinamització econòmica als entorns rurals: farmàcies, comerços, oficis bàsics, gestions bancàries i caixers, bars, etcètera. Posar un èmfasi especial en els micropobles.
- 757. Oferir suport als municipis petits i rurals per donar eines que permetin mantenir i garantir serveis bancaris i caixers, que facilitin les gestions bancàries per a empreses, ciutadans i sobretot per frenar la bretxa financera per a la gent gran. Garantir també el servei de correus.
- 360. Repensar la xarxa de transport públic, tant pel que fa a l'abast territorial, les freqüències i horaris, la connectivitat entre municipis i les tarifes subvencionant les tarifes rurals del transport públic per tal d'equiparar els preus a les tarifes urbanes i racionalitzar les zones de transport integrat. Valorar integrar el conjunt de Catalunya dins del Projecte de la T-Mobilitat amb tarifes ajustades a l'ús del servei, així com descomptes socials. Al mateix temps, eliminar l'exclusivitat del transport escolar perquè puguin accedir al servei adults i col·lectius varis per al desplaçament als centres de treball, educació i altres.

Finalment, considerem que s'hauria de continuar fent pedagogia, i intensificar-la, per aprofundir en l'acostament entre el món rural i el món urbà.

Cordialment,

Jordi Sala i Casarramona
President de la ICEA